

สรุปผลการวิจัย อธิบายผลการวิจัยและข้อเสนอนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสาเหตุของความด้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชา สังคมศึกษา ตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร ในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้

- 1) สาเหตุที่เนื่องมาจากโรงเรียน ประกอบด้วย
  - 1.1 บุคลิกภาพของครู สังคมศึกษา
  - 1.2 วิธีการดำเนินการสอนของครู สังคมศึกษา
  - 1.3 สภาพแวดล้อมทางโรงเรียน
  - 1.4 สภาพห้องเรียน

- 2) สาเหตุที่เนื่องมาจากตัวนักเรียนประกอบด้วย
  - 2.1 บุคลิกภาพของนักเรียน
  - 2.2 วิธีการเรียนของนักเรียน
  - 2.3 ความสามารถในการเรียนวิชา สังคมศึกษา
  - 2.4 ทศนคติของนักเรียนต่อการเรียนวิชา สังคมศึกษา
  - 2.5 อิทธิพลของเพื่อนต่อการเรียนวิชา สังคมศึกษา

- 3) สาเหตุที่เนื่องมาจากครอบครัว ประกอบด้วย
  - 3.1 สภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว
  - 3.2 สภาพแวดล้อมทางกายภาพของบ้าน

2. เพื่อเปรียบเทียบสาเหตุของความด้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชา สังคมศึกษา ตามการรับรู้ของนักเรียนระหว่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 2 และ 3 ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตัวอย่างประชากรของการวิจัย

เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 2 และ 3 ที่มีผลการเรียนวิชาสังคมศึกษาระดับคะแนน 1 หรือ 0 ในภาคเรียนที่ 1 ของปีการศึกษา 2529 ระดับชั้นละ 160 คน รวมทั้งสิ้น 480 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 16 โรงเรียน โดยลุ่มจากกลุ่มโรงเรียนใต้โรงเรียนรัฐบาล สังกัดกรมสามัญศึกษา 8 โรงเรียน และโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน 8 โรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถามล่าเหตุของความต้อยสัมฤทธิผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษาตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมี 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์ของนักเรียนที่ต้อยสัมฤทธิผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษา เป็นแบบเลือกตอบและเติมข้อความ

ตอนที่ 2 สอบถามล่าเหตุของความต้อยสัมฤทธิผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษาตามการรับรู้ของนักเรียนครอบคลุมล่าเหตุที่เนื่องมาจากโรงเรียน ล่าเหตุที่เกิดจากตัวนักเรียนและล่าเหตุที่เนื่องมาจากครอบครัว เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 4 ระดับ และกำหนดค่าน้ำหนักของคำตอบตามวิธีการของลิเคิร์ท (Likert)

วิธีดำเนินการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามล่าเหตุของความต้อยสัมฤทธิผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษาที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ตรวจสอบแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะ แล้วนำแบบสอบถามมาปรับปรุงและทดลองใช้กับนักเรียนพระโขนงพิทยาลัย และโรงเรียนนทรวิทยาชัย ซึ่งไม่ใช่ตัวอย่างประชากรจริงของการวิจัยนี้ จำนวน 60 คน แล้วปรับปรุงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จากนั้นจึงนำไปสอบถามตัวอย่างประชากรจริง

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามและรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของนักเรียนที่ต้อยสัมฤทธิผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษา วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ (Percentage)

3.2 ข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุของความด้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชา

สังคมศึกษาตามการรับรู้ของนักเรียนส่วนที่เป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีคำนวณหาค่ามัธยฐานเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

3.3 การเปรียบเทียบสาเหตุของความด้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชา

สังคมศึกษาตามการรับรู้ของนักเรียนระหว่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 2 และ 3 ใช้วิธี

วิเคราะห์โดยหาค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Anova) แล้วเปรียบเทียบค่ามัธยฐานเลขคณิต

เป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของตุกี (Tukey's Technique) กำหนดนัยสำคัญที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพและข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนที่ด้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษาปรากฏว่า นักเรียนส่วนใหญ่ที่ด้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษา เป็นนักเรียนหญิงมีอายุ 14 ปี รายวิชาสังคมศึกษาที่นักเรียนด้อยสัมฤทธิ์ผลมากที่สุดคือ วิชาประเทศของเรา (ส 101) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นักเรียนส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบิดาและมารดา บิดามีอาชีพทำการค้าขาย อาชีพมารดาส่วนใหญ่เป็นแม่บ้าน รายได้โดยเฉลี่ยของบิดามารดา หรือผู้ปกครองส่วนใหญ่ อยู่ในช่วง 3,001-5,000 บาท และ 5,001-7,000 บาทต่อเดือน

2. สาเหตุของความด้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษา ตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าสาเหตุที่เนื่องมาจากโรงเรียน สาเหตุที่เนื่องมาจากตัวนักเรียน และสาเหตุที่เนื่องมาจากครอบครัวโดยส่วนรวมเป็นสาเหตุน้อยของความด้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษา

2.1 สาเหตุของความด้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษาที่เนื่องมาจากโรงเรียนมี 4 ประเด็นคือ บุคลิกภาพของครูสังคมศึกษา วิธีดำเนินการสอนของครูสังคมศึกษา สภาพแวดล้อมทางโรงเรียนและสภาพห้องเรียนพบว่า โดยส่วนรวมเป็นสาเหตุน้อย แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียด เป็นรายชื่อของสาเหตุทั้ง 4 ประเด็นพบว่า

2.1.1 บุคลิกภาพของครูสังคมศึกษา ข้อที่เป็นสาเหตุมาของความด้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษา มีเพียงประการเดียวคือ ครูพูดด้วยน้ำเสียงที่อ่อนโยนให้นักเรียนง่วงนอนในเวลาสอน ทำให้นักเรียนไม่ตั้งใจเรียน

2.1.2 วิธีการดำเนินการสอนของครูสังคมศึกษา ข้อที่เป็นสาเหตุมาก
 มากของความต้อยล้มฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษามี 7 ประการได้แก่ ครูออกข้อสอบ
 ยากเกินไปจนนักเรียนทำข้อสอบไม่ได้ ครูไม่จัดหาค้นศึกษาเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้
 กว้างขวางในวิชาสังคมศึกษา ครูไม่ใช้วิธีสอนแบบต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเรียน
 ด้วยความสนุกสนาน ครูไม่ทำให้ห้องเรียนมีบรรยากาศเป็นประชาธิปไตย นักเรียนเกิด
 ความอึดอัดและไม่อยากเรียน ครูสอนบทเรียนโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียน
 แต่ละคน ครูสอนอย่างเร่งรีบเพื่อให้ครบและทันหลักสูตรเท่านั้น ทำให้นักเรียนติดตาม
 การสอนไม่ทันบ่อย ๆ และครูไม่เฉลยข้อสอบหรือชี้แจงข้อบกพร่องของนักเรียนทำให้
 นักเรียนไม่สามารถปรับปรุงตนเอง

2.1.3 สภาพแวดล้อมทางโรงเรียน ข้อที่เป็นสาเหตุมากของความ
 ต้อยล้มฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษามี 3 ประการ ได้แก่ โรงเรียนไม่จัดห้อง
 วิชาสังคมศึกษาที่ดีเพื่อส่งเสริมการเรียนวิชาสังคมศึกษาให้แก่ นักเรียน โรงเรียนขาด
 โรงอาหารที่ถูกสุขลักษณะ ขาดห้องน้ำที่สะอาดและไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียนทำให้
 นักเรียนเข้าโรงเรียนและโรงเรียนอยู่ติดถนนใหญ่เสียงขูดยานพาหนะรบกวนมากทำให้
 นักเรียนหงุดหงิดไม่รู้เรื่อง

2.1.4 สภาพห้องเรียน ข้อที่เป็นสาเหตุของความต้อยล้มฤทธิ์ผล
 ในการเรียนวิชาสังคมศึกษามีเพียง 2 ประการได้แก่ ห้องเรียนไม่มีมุมสำหรับเก็บหนังสือ
 อ่านประกอบวิชาสังคมศึกษา วารสาร รายงานของนักเรียนที่ตีพิมพ์ หนังสือพิมพ์เพื่อส่งเสริม
 การเรียนรู้ของนักเรียน และห้องเรียนขาดอุปกรณ์ที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ให้น่าสนใจ
 เช่น ป้ายนิเทศ เครื่องฉายสไลด์ แผนที่

2.2 สาเหตุของความต้อยล้มฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษาที่เนื่องมาจาก
 ตัวนักเรียนมี 5 ประเด็นคือ บุคลิกภาพของนักเรียน วิธีการเรียนของนักเรียน ความ
 สามารถในการเรียนวิชาสังคมศึกษา หักคั่นคิดของนักเรียนต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา
 และอิทธิพลของเพื่อนต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษาพบว่า โดยส่วนรวมเป็นสาเหตุน้อย แต่
 เมื่อพิจารณาในรายละเอียดเป็นรายข้อ ของสาเหตุทั้ง 5 ประเด็นพบว่า

2.2.1 บุคลิกภาพของนักเรียน ข้อที่เป็นสาเหตุมากของความด้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษา มีเพียงประการเดียวคือ นักเรียนเป็นคนขี้อายไม่กล้าแสดงออก

2.2.2 การเรียนของนักเรียน ข้อที่เป็นสาเหตุมากของความด้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษามี 7 ประการคือ นักเรียนไม่เคยบาทวณบทเรียนหรือเตรียมบทเรียนวิชาสังคมศึกษาเมื่ออยู่ที่บ้าน เมื่อนักเรียนทำข้อสอบเสร็จแล้วไม่ตรวจทานข้อบทพร้อมที่นักเรียนได้ทำไปก่อนส่งครู นักเรียนไม่จดสรุปใจความที่สำคัญของบทเรียนวิชาสังคมศึกษาหลังจากที่เรียน นักเรียนไม่ชอบค้นหาแลกเปลี่ยนความรู้วิชาสังคมศึกษาที่ได้มาใหม่กับเพื่อน นักเรียนไม่สนใจเรียนในชั่วโมงวิชาสังคมศึกษา ชอบคุยหรือเล่นกัน นักเรียนไม่มีเวลาสำหรับบาทวณบทเรียนและทำการบ้านเพราะติดดูรายการทางโทรทัศน์ และนักเรียนไม่จัดแบ่งเวลาสำหรับการเรียนและต้องทำงานบ้านที่ผู้ปกครองมอบหมาย

2.2.3 ความล่ามารถในการเรียนวิชาสังคมศึกษา ข้อที่เป็นสาเหตุมากของความด้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษามี 5 ประการคือ นักเรียนไม่ล่ามารถทำข้อสอบแบบบรรยายและเติมคำ นักเรียนไม่ล่ามารถอ่านและเขียนแผนที่ได้อย่างถูกต้อง นักเรียนไม่ฝึกฝนการอ่านเพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมในวิชาสังคมศึกษา นักเรียนไม่ล่ามารถสรุปใจความที่สำคัญของเรื่องที่เรียน และนักเรียนไม่ล่ามารถตีความข้อมูลที่ค้นคว้ามาได้อย่างถูกต้องมีเหตุผล

2.2.4 ทักษะต่อนักเรียนต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา ข้อที่เป็นสาเหตุมากของความด้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษามีเพียงประการเดียวคือ นักเรียนไม่ชอบเรียนวิชาสังคมศึกษา เพราะเนื้อหามากและซ้ำซากกับเนื้อหาในระดับชั้นอื่น

2.2.5 อิทธิพลของเพื่อนต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา ข้อที่เป็นสาเหตุมากของความด้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษา มี 4 ประการ คือ นักเรียนนั่งใกล้กับเพื่อนที่ชอบคุยในขณะที่เรียนทำให้เรียนไม่รู้เรื่อง นักเรียนมีเพื่อนมากจึงคุยหรือเล่นกันเล่นมหลังเลิกเรียนทำให้ไม่มีเวลาทำการบ้านหรือบาทวณบทเรียน เพื่อน ๆ ในห้องเรียนโดยมากไม่สนใจในการเรียน นักเรียนเลยตามเพื่อน และนักเรียนขาดเพื่อนซึ่งพอที่จะเป็นที่ปรึกษาด้านการเรียน

2.3 สาเหตุของความต้อยสัมฤทธิ์ผลในการ เรียนวิชาสังคมศึกษา เนื่องมาจาก ครอบครัว มี 2 ประเด็นคือ สภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว และสภาพแวดล้อมทางกายภาพของบ้านพบว่า โดยส่วนรวมเป็นสาเหตุย่อย แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดเป็นรายข้อของสาเหตุทั้ง 2 ประเด็นพบว่า

2.3.1 สภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว ข้อที่เป็นสาเหตุมากของความต้อยสัมฤทธิ์ผลในการ เรียนวิชาสังคมศึกษามีเพียงประการเดียวคือ ผู้ปกครองไม่มีเวลาเอาใจใส่ต่อการเรียนของนักเรียนเพราะต้องทำงานหารายได้เพิ่มเติม

2.3.2 สภาพแวดล้อมทางกายภาพของบ้าน ข้อที่เป็นสาเหตุมากของความต้อยสัมฤทธิ์ผลในการ เรียนวิชาสังคมศึกษามีเพียงประการเดียวคือ บ้านนักเรียนอยู่ห่างไกลแหล่งวิชาการที่จะให้นักเรียนศึกษาค้นคว้า ในวันหยุด

3. การเปรียบเทียบค่ามัธยฐาน เลขคณิตของสาเหตุของความต้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษา ตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 2 และ 3 ปรากฏผลดังนี้

3.1 การเปรียบเทียบสาเหตุของความต้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษา ตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ดังนี้คือ วิธีการดำเนินการสอนของครูสังคมศึกษา วิธีการเรียนของนักเรียน และทัศนคติของนักเรียน ต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา และตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3.2 การเปรียบเทียบสาเหตุของความต้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษา ตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ดังนี้คือ บุคลิกภาพของครูสังคมศึกษา และสภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวและตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เกี่ยวกับบุคลิกภาพของครูสังคมศึกษาสูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ส่วนสภาพของเศรษฐกิจของครอบครัว ปรากฏว่า ตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

3.3 การเปรียบเทียบค่าเหตุของความต้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษา ตามการรับรู้ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ดังนี้คือ สภาพแวดล้อมทางโรงเรียน และอิทธิพลของเพื่อนต่อ การเรียนวิชาสังคมศึกษาและตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่านักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3.4 การเปรียบเทียบค่าเหตุของความต้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษา ตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 2 และ 3 ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .05 ดังนี้คือ สภาพห้องเรียน บุคลิกภาพของนักเรียน ความสามารถในการเรียนวิชา สังคมศึกษาและสภาพแวดล้อมทางกายภาพของบ้าน

การอภิปรายผลของการวิจัย

1. ค่าเหตุของความต้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษา ตามการรับรู้ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร 3 ด้านคือ ค่าเหตุที่เนื่องมาจากโรงเรียน ค่าเหตุที่เกิดจากตัวนักเรียน และค่าเหตุที่เนื่องมาจากครอบครัว พบว่า โดยส่วนรวมของค่าเหตุ แต่ละด้านเป็นค่าเหตุย่อย ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สู่ชาติดา รูปทอง (2529 : 77-78) ที่ได้พบว่า ค่าเหตุหรือปัจจัยที่มีผลกระทบต่อสัมฤทธิ์ผลในการเรียนของนักเรียนส่วนมากคือค่าเหตุที่ เนื่องมาจากโรงเรียน ค่าเหตุจากตัวนักเรียน และค่าเหตุที่เนื่องมาจากครอบครัว และในเรื่อง ดังกล่าวนี้นักการศึกษาของไทย เช่น ทวีพัฒน์ ชูวรเวช (2527 : 4-6) และสันโททัย กสิบเมฆ (2528 : 54-55) ได้อธิบายถึงสาเหตุที่ทำให้นักเรียนต้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนว่า เกิดจาก ตัวนักเรียนเอง ครอบครัว และโรงเรียน ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อสัมฤทธิ์ผลในการ เรียน

2. ผู้วิจัยจะแยกอภิปรายค่าเหตุของความต้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษา ทั้ง 3 ด้าน เป็นแต่ละด้านดังต่อไปนี้ คือ

2.1 ด้านสาเหตุที่เนื่องมาจากโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย 4 ประเด็น คือ บุคลิกภาพของครูสังคมศึกษา วิธีการดำเนินการสอนของครูสังคมศึกษา สภาพแวดล้อมทางโรงเรียน และสภาพห้องเรียน เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมทั้ง 4 ประเด็น เป็นค่าเหตุย่อย และผู้วิจัยได้ อภิปรายผลการค้นพบของแต่ละประเด็นดังต่อไปนี้

2.1.1 บุคลิกภาพของครูสังคมศึกษา เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมพบว่า

บุคลิกภาพของครูสังคมศึกษา เป็นสาเหตุย่อยของความต้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษา ที่เป็นดังนี้ อาจเป็นเพราะครูสังคมศึกษาส่วนใหญ่ในปัจจุบันนี้มีบุคลิกภาพที่ดี เพราะโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประจำกรเป็นโรงเรียนที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จึงมีโอกาสรับครูที่มีคุณภาพ ทั่วไปในเกณฑ์ดี มีบุคลิกภาพที่ดีหรืออาจเนื่องจากนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประจำกร ไม่สามารถ วิเคราะห์ได้ว่า บุคลิกภาพของครูมีผลต่อสัมฤทธิ์ผลในการเรียนของตน ซึ่งขัดกับความคิดเห็นของ เออร์เบิร์ต เจ. คลอสส์เมียร์ (Herbert J. Klausmeier 1961 : 29) ที่ได้ชี้ให้เห็นว่าคุณลักษณะ ของครูเป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นอย่างมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแต่ละข้อของประเด็นที่เกี่ยวกับบุคลิกภาพของครู สังคมศึกษา พบว่า ตามการรับรู้ของนักเรียนที่เป็นตัวอย่างประจำกร มีข้อที่เป็นสาเหตุมาก ต่อความต้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษาข้อเดียว คือ ครูพูดด้วยน้ำเสียงที่ชวนให้ นักเรียนง่วงนอนในเวลาสอน ทำให้นักเรียนไม่ตั้งใจเรียน แสดงว่าวิธีการพูดตลอดจนการใช้ น้ำเสียงในการอธิบายบทเรียนของครูมีบทบาทหรือมีอิทธิพลมาต่อสัมฤทธิ์ผลในการเรียน ของนักเรียน เพราะถ้าครูมีน้ำเสียงที่แจ่มใส น่าฟัง จะจูงใจให้นักเรียนสนใจ ติดตามบทเรียน ด้วยความตั้งใจและไม่เบื่อ เกี่ยวกับเรื่องน้ำเสียงของครูนี้ ประไพพรธ ภูมิวุฒิสำ (2516 : 60-66) ได้ชี้ให้เห็นว่าน้ำเสียงของครูในขณะที่สอนมีอิทธิพลต่อการเรียนของนักเรียน และเป็น องค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งที่อาจมีผลทำให้ นักเรียนไม่เรียนหนังสือ จิตรา วสุวานิช (2516 : 154) ได้เน้นความสำคัญของน้ำเสียงของครูที่จะส่งเสริมการเรียนของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ ว่า ครูควรมีน้ำเสียงและลีลาการพูดที่ดี มีเสียงกังวาน สามารถพูดเสียงดังให้นักเรียนทั่วห้อง ได้ยินชัดเจน นอกจากน้ำเสียงของครู จะมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนแล้ว วิทยา นาควิชัย (2529 : 28) ยังได้เสนอแนะว่าครูควรมีภาษาพูดที่สุภาพ และพูดให้ถูกต้อง เหมาะสมกับ กาลเทศะ ตลอดจนเทคนิคในการพูดจา สื่อความหมายจูงใจนักเรียนให้สนใจในการเรียน พูดให้กำลังใจนักเรียนและพูดให้นักเรียน เชื่อถือได้สิ่งจะช่วยให้การเรียนของนักเรียน บรรลุเป้าหมาย

2.1.2 วิธีการดำเนินการสอนของครูสังคมศึกษา เมื่อพิจารณาโดย

ส่วนรวมพบว่า วิธีการดำเนินการสอนของครูสังคมศึกษา เป็นสาเหตุย่อยของความต้อยสัมฤทธิ์ผล

ในการเรียนวิชาสังคมศึกษา ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศิริชัย กาญจนวาสี (2521 : 142-147) ที่ได้พบว่า สาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ล้มตกซ้ำชั้น คือ สาเหตุที่เนื่องมาจากวิธีการสอนของครู และ อำนวย ลุ้ยโย (2524 : 74) ก็ได้พบว่า วิธีการสอนของครูก็เป็นสาเหตุทำให้นักศึกษาผู้ใหญ่ไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียนด้วย การที่นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประการเห็นว่าวิธีการดำเนินการสอนของครูสังคมศึกษา เป็นสาเหตุย่อย ของความต้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษา อาจเนื่องจากครูสังคมศึกษาในปัจจุบัน ได้ได้พยายามปรับปรุงวิธีการดำเนินการสอนในด้านต่าง ๆ อยู่ เสมอจะเป็นผลให้นักเรียนมีความคิดเห็นว่า วิธีการดำเนินการสอนของครูสังคมศึกษา เป็นสาเหตุย่อยของความต้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียน หรืออาจเป็นไปได้ว่า นักเรียนที่ต้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษา ยังไม่มีความสามารถพอที่จะวิเคราะห์สาเหตุของความต้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนของตนด้วยตนเองว่า เนื่องมาจากอะไรแน่ เพราะเมื่อพิจารณาในรายละเอียดของสาเหตุแต่ละข้อของประเด็นนี้พบว่า มีข้อที่เป็นสาเหตุมากของความต้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษา ถึง 7 ประการดังนี้ คือ ครูออกข้อสอบยากเกินไป จนนักเรียนทำข้อสอบไม่ได้ ครูไม่คัดทำค่านักศึกษา เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้กว้างขวาง ในวิชาสังคมศึกษา ครูไม่ใช้วิธีสอนแบบต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเรียนด้วยความสนุกสนาน ครูไม่ทำให้ห้องเรียนมีบรรยากาศเป็นประชาธิปไตย นักเรียนเกิดความอึดอัดและไม่อยากเรียน ครูสอนบทเรียนโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน ครูสอนอย่างเร่งรีบเพื่อให้ครบและทันหลักสูตรเท่านั้น ทำให้นักเรียนติดตามการสอนไม่ทันบ่อย ๆ และครูไม่เฉลยข้อสอบหรือชี้แจงข้อบกพร่องของนักเรียนทำให้นักเรียนไม่สามารถปรับปรุงตนเอง

เมื่อพิจารณาข้อที่มีค่ามัธยฐานเลขคณิตสูงสุดคือ ครูออกข้อสอบยากเกินไปจนนักเรียนทำข้อสอบไม่ได้ แสดงว่าครูสังคมศึกษาล้วนใหญ่ยังใช้การทดสอบเป็นเครื่องมือวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ ในการเรียนของนักเรียนเป็นหลัก คะแนนที่นักเรียนได้จากการทำแบบทดสอบจึงมีผลต่อการรับรู้ถึงความต้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนของนักเรียนชัดเจนกว่าสาเหตุอื่น และผลการวิจัยของปราณศักดิ์สุวรรณ อติตโต (2524 : 103) ก็ได้พบว่า ครูใช้การทดสอบความรู้ ประเมินผลการเรียนของนักเรียนมาก และมีการประเมินผลโดยสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนและวัดผลด้านทักษะของนักเรียนน้อยมาก ดังนั้นนักเรียนที่ทำข้อสอบไม่ได้ เพราะข้อสอบยากเกินไปสำหรับนักเรียน จึงเป็นข้อที่นักเรียนรับรู้ว่ามีผลสำคัญมาก

ต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน

2.1.3 สภาพแวดล้อมทางโรงเรียน เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมพบว่า สภาพแวดล้อมทางโรงเรียน เป็นสาเหตุน้อยของความด้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษา ทั้งนี้อาจพิจารณาได้เป็น 2 นัย คือ นัยแรกอาจเนื่องจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรมีสภาพแวดล้อมโดยทั่วไป อยู่ในสภาพที่ดี นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรของการวิจัยครั้งนี้จึงเห็นว่า สภาพแวดล้อมทางโรงเรียนเป็นสาเหตุน้อยของความด้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนของตนหรืออาจเป็นไปได้อีกนัยหนึ่ง คือ นักเรียนเคยชินกับสภาพแวดล้อมทางโรงเรียน ที่อาจมีสภาพแวดล้อมที่ไม่ดีจะเหมาะสมกับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาสูงกว่าก่อนแล้ว นักเรียนจึงเห็นว่า สภาพแวดล้อมของโรงเรียนมัธยม ในปัจจุบันของตนโดยส่วนรวมแล้วเป็นสาเหตุน้อยของความด้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนของตน

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแต่ละข้อของสภาพแวดล้อมทางโรงเรียนก็พบว่า นักเรียนเห็นว่าสิ่งที่เป็นสาเหตุมากของความด้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษา มีอยู่ 3 ประการ คือ โรงเรียนไม่จัดห้องวิชาสังคมศึกษาที่ดี เพื่อส่งเสริมการเรียนวิชาสังคมศึกษาแก่นักเรียน โรงเรียนขาดโรงอาหารที่ถูกสุขลักษณะ ขาดห้องน้ำที่สะอาด และไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ทำให้นักเรียนเบื่อโรงเรียน และโรงเรียนอยู่ติดถนนใหญ่เสียงยวดยานพาหนะรบกวนมาก ทำให้เรียนหนังสือไม่รู้เรื่อง ในประเด็นที่โรงเรียนไม่จัดห้องวิชาสังคมศึกษาที่ดีเพื่อส่งเสริมการเรียนวิชาสังคมศึกษาให้นักเรียน ทำให้เป็นสาเหตุมากของความด้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษานั้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปรากฏศิริวรรณ อติตโต (2524 : 94) และเชาวฤทธิ์ จงเกษกรณ์ (2529 : 126) ที่ได้พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ขาดห้องวิชาสังคมศึกษา หรือห้องปฏิบัติการวิชาสังคมศึกษา ผลการวิจัยครั้งนี้จึงแสดงให้เห็นว่า นักเรียนต้องการให้โรงเรียนจัดแหล่งวิชาการที่นอกเหนือจากห้องสมุด เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอย่างสะดวก เพราะลักษณะการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาในปัจจุบันส่วนมาก ครูมักจะมอบหมายงานให้นักเรียนค้นคว้าเพิ่มเติม นอกเหนือจากการเรียนในห้องเรียน นักเรียนจึงต้องการแหล่งข้อมูลเพื่อศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องนี้ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2526 : 38) ได้เน้นว่าสถานที่ที่โรงเรียนจะส่งเสริมสร้างประสบการณ์ด้านการเรียนวิชาสังคมศึกษา แก่นักเรียนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพที่สุดคือ ห้องวิชาสังคมศึกษาหรือห้องปฏิบัติการวิชาสังคมศึกษา และ นพพร

พาณิชย์ (2528 : 139) ก็ยังได้กล่าวไว้ว่า การเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาจะบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรสังคมศึกษา จำเป็นต้องมีการเสริมสร้างประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน และรูปแบบหนึ่งในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์วิชาสังคมศึกษา คือ การจัดห้องสังคมศึกษา ดังนั้น นักเรียนที่เป็นตัวอย่างประจำกรของการวิจัยนี้จึงเห็นว่า ห้องวิชาสังคมศึกษาหรือห้องปฏิบัติการวิชาสังคมศึกษา มีความสำคัญต่อสัมฤทธิ์ผลในการเรียนของตนมาก

2.1.4 สภาพห้องเรียน เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมพบว่า สภาพห้องเรียนเป็นสาเหตุย่อยของความด้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษา ในเรื่องนี้อาจพิจารณาได้เป็น 2 ประการคือ ประการแรก อาจเนื่องจากนักเรียนมีความเคยชินกับสภาพห้องเรียนที่มีขนาดเล็ก ห้องเรียนไม่สะอาด โต๊ะเก้าอี้หนึ่งไม่สบายมาตั้งแต่เรียนระดับประถมศึกษา จึงไม่เห็นว่าสภาพห้องเรียนเป็นอุปสรรคต่อการเรียน อีกประการหนึ่งผู้วิจัยเห็นว่า อาจเป็นเพราะสภาพห้องเรียนในปัจจุบันของโรงเรียนมัธยมศึกษาได้มาตรฐาน ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้

เมื่อพิจารณารายละเอียดของสาเหตุของความด้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษา เกี่ยวกับสภาพห้องเรียนแล้ว การวิจัยนี้พบว่า มีสิ่งที่เป็นสาเหตุมากของความด้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษาตามการรับรู้ของนักเรียนเพียง 2 ประการเท่านั้น คือ ห้องเรียนไม่มีมุมสำหรับเก็บหนังสืออ่านประกอบวิชาสังคม วารสาร รายงานของนักเรียนที่ดีเด่น หนังสือพิมพ์ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อของนักเรียน และห้องเรียนขาดอุปกรณ์ที่ช่วยส่งเสริมการเรียนให้น่าสนใจเรียน เช่น ป้ายนิเทศ เครื่องฉายไลต์ แผนที่ ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบด้านสภาพแวดล้อมทางโรงเรียน ที่งานวิจัยนี้ได้พบว่า โรงเรียนไม่มีห้องวิชาสังคมศึกษาที่นักเรียนจะใช้เป็นแหล่งศึกษาเพิ่มเติม นักเรียนจึงมีความต้องการที่จะศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ภายในห้องเรียนของตนหรือแหล่งชุมชน เพื่อการค้นคว้า ผู้วิจัยเห็นว่า อาจเป็นเพราะนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ยังไม่มีความสามารถในการใช้แหล่งความรู้อื่น ๆ นอกจากเท่าที่มีอยู่ในโรงเรียน หรืออาจเป็นเพราะความเคยชินกับการจัดระบบห้องเรียนระดับประถมศึกษาที่มีกจัดมุมสำหรับเก็บหนังสือ และอุปกรณ์ให้นักเรียนค้นคว้าได้อย่างสะดวก แต่สภาพห้องเรียนในระดับมัธยมศึกษา มักจะไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา

ดังที่ปรากฏในผลการวิจัยของ เข้าวฤทธิ์ จงเกษภรณ์ (2529 : 126) และชินโรล์ ลู่ภาสัย (2529 : 127) ในทำนองเดียวกันนี้ นักเรียนจึงมีความคิดเห็นว่า สัปดาห์ห้องเรียนที่ไม่มีมุมสำหรับเก็บหนังสืออ่านประกอบวิชาสังคมศึกษา วารสาร รายงานของนักเรียน หนังสือพิมพ์ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน เป็นสาเหตุมากของความต้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนและเกี่ยวกับเรื่องสัปดาห์ห้องเรียนนี้ สิทธิวรรณ ศิริพหล (2526 : 173-175) ได้เสนอว่าการจัดสัปดาห์ห้องเรียนในระดับมัธยมศึกษาที่ช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ในการเรียนนั้น ควรจัดมุมเก็บหนังสืออ่านประกอบที่น่าสนใจและมีคุณค่า หรืออาจนำเอาวารสารทางวิชาการที่น่าสนใจหรือรายงาน ของนักเรียนที่ดีเด่นรวมทั้งหนังสือมาจัดไว้ เพื่อให้ให้นักเรียนได้ใช้เป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ได้ทุกโอกาสที่นักเรียนต้องการ ความสะดวก

2.2 สาเหตุที่เนื่องมาจากตัวนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย 5 ประเด็น คือ บุคลิกภาพของนักเรียน วิธีการเรียนของนักเรียน ความสามารถในการเรียนวิชาสังคมศึกษา ที่ค่านคิดของนักเรียนต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา และอิทธิพลของเพื่อนต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมทั้ง 5 ประเด็นพบว่า เป็นสาเหตุน้อย ผู้วิจัยจะแยกอภิปรายผลการค้นพบของแต่ละประเด็นดังต่อไปนี้

2.2.1 บุคลิกภาพของนักเรียน เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมพบว่า บุคลิกภาพของนักเรียนเป็นสาเหตุน้อยของความต้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษา ซึ่งขัดแย้งกับผลการวิจัยของ สุวิทย์ สมนามิตร (2515 : 199) แจ่มจันทร์ วงศ์วิเศษ (2517 : 122-123) และจูน กอลเลสซิค (June Gallessick 1970 : 173-176) ซึ่งต่างก็ได้พบว่า บุคลิกภาพของนักเรียน เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียน และจากการป็นชั้นของนักวิชาการทั้งไทย และต่างประเทศ เช่น ลู่ฮา สันทรเอม (2520 : 153) ประไพพรรณ ภูมิวิดิสาร (2523 : 60-66) พิพัฒน์ ชูวรเวช (2527 : 4-6) สันโททัย กลีบเมฆ (2528 : 54-55) แดเนียล เอ เพรสคอตต์ (Danial A. Perscott 1966 : 14-16) และเฮอเบิร์ต เจ คลอสเมียร์ (Herbert J. Klausmeir 1961 : 29) ต่างก็ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่เป็นตัวกำหนดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนที่ เกี่ยวพันกับการที่นักเรียนจะประสบผลสำเร็จหรือความล้มเหลวในการเรียนประการที่สำคัญคือ คุณลักษณะของผู้เรียน

เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อของสาเหตุเกี่ยวกับบุคลิกภาพของนักเรียนพบว่า สิ่งที่เป็นสาเหตุมากของความด้อยสัมฤทธิ์ผล ในการเรียนวิชาสังคมศึกษา ตามการรับรู้ของนักเรียนมีเพียงประการเดียว คือ นักเรียนเป็นคนขี้อายไม่กล้าแสดงออกเกี่ยวกับเรื่องนี้ พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2517 : 64-65) ได้วิจัยพบว่า บุคลิกภาพของนักเรียนที่จะมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูง คือ เป็นผู้ที่กล้าพูด กล้าแสดงออก มีความมั่นใจในตนเอง สิริวรรณ ศรีพหล (2526 : 174) ได้กล่าวไว้ว่า นักเรียนที่จะบรรลุเป้าหมายการเรียนวิชาสังคมศึกษาได้จะต้องมีลักษณะเป็นผู้ที่กล้าพูด กล้าแสดงออก ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าคุณลักษณะของนักเรียนในการกล้าพูด กล้าแสดงออกของนักเรียนช่วยให้ครูเข้าใจความคิดเห็นตลอดจนข้อบกพร่องของนักเรียนได้ ซึ่งจะช่วยให้ครูสามารถแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนได้อย่างถูกต้อง

2.2.2 วิธีการเรียนของนักเรียน เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมพบว่า วิธีการเรียนของนักเรียนเป็นสาเหตุน้อยของความด้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษา ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ระพินทร์ โพธิ์ศรี (2521 : 87-89) ที่พบว่า สาเหตุที่ทำให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาสอบตกคือ วิธีการเรียนของนักเรียน ที่ไม่ทบทวนบทเรียน ที่ได้เรียนไปแล้ว และไม่สนใจเรียนตั้งแต่เริ่มต้น เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้นักเรียนสอบตก

เป็นที่น่าสังเกตว่า เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อของประเด็นนี้ได้พบว่า สิ่งที่เป็นสาเหตุมากของความด้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษา ตามการรับรู้ของนักเรียนมี 7 ประการ คือ นักเรียนไม่เคยทบทวนบทเรียนหรือเตรียมบทเรียนวิชาสังคมศึกษา เมื่ออยู่ที่บ้าน เมื่อนักเรียนทำข้อสอบเสร็จแล้วไม่ตรวจทานข้อบกพร่องที่นักเรียนได้ทำไปก่อนส่งครู นักเรียนไม่จดสรุปใจความที่สำคัญของบทเรียนวิชาสังคมศึกษา หลังจากรับเรียน นักเรียนไม่ย่อส่วนหาเวลาแลกเปลี่ยนความรู้วิชาสังคมศึกษา ที่ได้มาใหม่กับเพื่อน นักเรียนไม่ตั้งใจเรียนในชั่วโมงวิชาสังคมศึกษา ขอบคุยหรือเล่นกัน นักเรียนไม่ใช้เวลาสำหรับทบทวนบทเรียนและทำการบ้าน เพราะติดดูรายการทางโทรทัศน์ และนักเรียนไม่จัดแบ่งเวลาสำหรับการเรียนและต้องทำงานบ้านที่ผู้ปกครองมอบหมาย การที่ผลการวิจัยนี้พบว่า นักเรียนเห็นว่าประเด็นที่เป็นสาเหตุมากของความด้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษา ซึ่งพิจารณาจากข้อที่มีค่ามัธยฐานเลขคณิตสูงที่สุดคือ นักเรียนไม่เคยทบทวนบทเรียน หรือเตรียมบทเรียนวิชาสังคมศึกษา เมื่ออยู่ที่บ้าน ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ระพินทร์ โพธิ์ศรี (2521 : 87-89) ที่พบว่า สาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักเรียน ระดับมัธยมศึกษาสอบตก คือ ไม่เคยทบทวนบทเรียนที่เรียน

ไปแล้วและไม่เคยเตรียมบทเรียนล่วงหน้า ในทำนองเดียวกัน ประพันธ์ ภัคชา (2526 : 49-50) ได้ชี้ให้เห็นว่า อุปสรรคที่ทำให้นักเรียนไม่สามารถบรรลุความสำเร็จในการเรียนรู้คือ นักเรียนไม่ทบทวนบทเรียนที่ได้เรียนไปแล้ว หรือไม่มีแผนงานในการเรียน คือ นักเรียนจะเรียนหรือทบทวนเฉพาะเวลาใกล้สอบเท่านั้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่นักเรียนได้รับรู้สาเหตุที่แท้จริงของความต้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนของตนเอง เช่นนี้ ย่อมเป็นผลดีต่อครูในการแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนได้ถูกต้องยิ่งขึ้น เพราะนักเรียนเองก็ทราบดีว่า ถ้านักเรียนมีวิธีการเรียนที่ดี ทบทวนและเตรียมบทเรียนล่วงหน้า เล่มย่อมละประลัผลสำเร็จในการเรียนได้ ข้อค้นพบนี้จึงนับว่าเป็นประโยชน์ต่อครูสังคคศึกษามาก ในการนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสัมฤทธิ์ผลในการเรียนของนักเรียน

2.2.3 ความล่ามารถในการเรียนวิชาสังคคศึกษา ผลของการวิจัยนี้พบว่า สาเหตุของความต้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคคศึกษา เกี่ยวกับความล่ามารถในการเรียนวิชาสังคคศึกษา โดยลั่วนรวมแล้วเป็นสาเหตุน้อย

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแต่ละข้อของประเด็นนี้แล้วพบว่า สิ่งที่เป็นสาเหตุมากของความต้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคคศึกษา ด้านความล่ามารถในการเรียนวิชาสังคคศึกษา มี 5 ประการดังนี้ คือ นักเรียนไม่สามารถทำข้อลอบแบบบรรยายและเติมคำ นักเรียนไม่สามารถอ่านและเขียนแผนที่ได้ด้อย่างถูกต้อง นักเรียนไม่ฝึกฝนการอ่านเพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมในวิชาสังคคศึกษา นักเรียนไม่สามารถสรุปใจความที่สำคัญของเรื่องที่เรียน และนักเรียนไม่สามารถตีความข้อมูลที่ค้นคว้ามาได้ด้อย่างถูกต้องมีเหตุผล แสดงว่านักเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรของการวิจัยนี้ต่างก็ทราบข้อบกพร่องของตนเอง เป็นอย่างดี ซึ่งถ้าครูได้ทราบสาเหตุเหล่านี้ แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขก็จะช่วยเหลือนักเรียนให้ประลัผลสำเร็จได้ ยิ่งกว่านั้น การวิจัยยังพบว่า ข้อที่เป็นสาเหตุมากของความต้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคคศึกษา ซึ่งพิจารณาจากข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตสูงลูลที่สุดคือ นักเรียนไม่สามารถทำข้อลอบแบบบรรยายและเติมคำ ซึ่งล่อดคล้องกับผลการวิจัยของปรากฏลัสุวรรณ อติตโต (2524 : 96) ที่ได้พบว้า ปัญหาของการเรียนการสอนวิชาสังคคศึกษา ที่สำคัญได้แก่ ครูสังคคศึกษาลั่วนมากใช้แบบทดสอบสำหรับวัดและประเมินผลการเรียนวิชาสังคคศึกษา เป็นแบบปรนัยมากกว่าแบบอัตนัย ทำให้นักเรียนขาดทักษะหรือความล่ามารถในการตอบข้อลอบ แบบอัตนัย หรือแบบบรรยายและเติมคำ อันที่จริง เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปในวงการศึกษาว่า การวัดและประเมินผลที่ดีนั้น ครูควรใช้วิธีออกข้อลอบหลาย ๆ แบบ และควรฝึกให้นักเรียนฝึกหัดทำแบบทดสอบ ทั้งแบบปรนัยและแบบอัตนัย

เกี่ยวกับเรื่องนี้ เตือนใจ เกตุษา (2526 : 113) ได้เสนอความเห็นว่าการวัดผล
 วิชาสังคมศึกษาควรใช้แบบทดสอบแบบอัตนัย เพราะวิชาสังคมศึกษามุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความ
 สามารถในการวิเคราะห์ความสำคัญหรือความสัมพันธ์ของเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ
 รวมทั้งความสามารถในการประเมินสรุปเหตุการณ์ นอกจากนั้น ประพันธ์ ภัคชา (2526 :
 49-50) ได้ระบุว่า สาเหตุที่ทำให้นักเรียนไม่สามารถบรรลุความสำเร็จในการเรียนรู้
 สาเหตุหนึ่งคือ นักเรียนขาดความสามารถในการตอบข้อสอบ โดยเฉพาะข้อสอบแบบอัตนัย
 เพราะนักเรียนไม่สามารถจับประเด็นและไม่สามารถตีความคำถามทำให้ตอบคำถามอย่างคลุมเครือ
 ครูอ่านไม่เข้าใจจึงทำให้ได้คะแนนน้อย

2.2.4 ทักษะคิดของนักเรียนต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา เมื่อพิจารณา
 โดยส่วนรวมพบว่า เป็นสาเหตุย่อยของความด้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษา ซึ่ง
 สอดคล้องกับผลการวิจัยของโทมัส เจ็ฟเฟอรี ลาเบลล์ (Thomas Jeffery Labelle 1970 :
 1624A) ที่พบว่า ทักษะคิดต่อการเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษา

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณารายละเอียดของประเด็น ทักษะคิดของนักเรียน
 ต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา พบว่า ข้อที่เป็นสาเหตุมากของความด้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียน
 วิชาสังคมศึกษาตามการรับรู้ของนักเรียนมีเพียงประการเดียวเท่านั้น คือ นักเรียนไม่ชอบเรียน
 วิชาสังคมศึกษา เพราะเนื้อหามาก และซ้ำซากกับเนื้อหาในระดับอื่น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย
 ของ ปรากฏ์สุวรรณ อติตโต (2524 : 90) ที่พบว่า ครูสังคมศึกษามีปัญหาเกี่ยวกับการเรียน
 การสอนวิชาสังคมศึกษา คือ หลักสูตรสังคมศึกษา พุทธศักราช 2521 กำหนดเนื้อหาให้นักเรียน
 เรียนในสิ่งที่ซับซ้อนและไกลตัวนักเรียน มีเนื้อหาพิสดารมากเกินไป ซึ่งทำให้ผู้เรียนสับสน
 และเกิดความเบื่อหน่ายต่อวิชาสังคมศึกษา ยิ่งกว่านั้น ประพันธ์ ภัคชา (2526 : 50)
 ได้ชี้ให้เห็นว่า สาเหตุที่ทำให้นักเรียนล้มเหลวในการเรียนรู้สาเหตุหนึ่งคือ เนื่องจากหลักสูตร
 ที่กำหนดเนื้อหาวิชามากเกินไป และมีเวลาเรียนที่จำกัด ทำให้นักเรียนไม่ได้รับการเรียนรู้
 ในแต่ละวิชาอย่างลึกซึ้ง และชัดเจน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่หลักสูตรบรรจุรายละเอียด
 ของเนื้อหาวิชาและไม่จัดลำดับเนื้อเรื่องให้ต่อเนื่องกัน ในแต่ละระดับชั้น นอกจากจะทำ
 ให้นักเรียน เกิดความสับสนในเนื้อหาวิชาที่เรียน และมีความเข้าใจไม่ถูกต้องแล้วยังทำให้
 ครูผู้สอนประสบปัญหาในการวางแผนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรด้วย ซึ่งอาจเป็น
 สาเหตุให้นักเรียนเกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อเนื้อหาวิชานั้น และมีผลต่อความด้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียน

ดั่งที่ ฌองส์ กิลส์นาโยธิน (2526 : 67) ได้วิจัยพบว่า ทักษะคิดของนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาสังคมศึกษาเป็นตัวพยากรณ์ที่ดีในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาสังคมศึกษา นอกจากนี้ ประสาธ มาลากุล ฌ อบูรยา (2523 : 30) ได้เน้นถึงทัศนคติต่อเนื้อหาวิชาที่เรียนว่ามีผลช่วยเสริมหรือเป็นอุปสรรคต่อการเรียน เพราะถ้านักเรียนมีทัศนคติที่ดี ต่อเนื้อหาวิชาที่เรียน การเรียนรู้จะทำได้ง่ายและเร็วขึ้น นักเรียนสามารถทำความเข้าใจเกิดความพยายามเรียนมากขึ้น มีความตั้งใจรับรู้อรรถประโยชน์ในการเรียนจะสูงแต่ถ้านักเรียนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อเนื้อหาวิชาที่เรียนผลที่ได้จะตรงกันข้าม ครูผู้สอนจึงควรให้ความสนใจในการพัฒนาทัศนคติของนักเรียนให้มากขึ้นเท่าเทียมกัน การพัฒนาความรู้และทักษะต่าง ๆ ด้วย

2.2.5 อิทธิพลของเพื่อนต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมพบว่า อิทธิพลของเพื่อนต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา เป็นสาเหตุย่อยของความด้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษา ซึ่งขัดแย้งกับผลการวิจัยของ ระพินทร์ โพธิ์ศรี (2521 : 89) ที่ได้พบว่า สาเหตุของการล่อตลกของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา คือสาเหตุเกี่ยวกับการคบเพื่อน ความสัมพันธ์กับเพื่อน แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า เมื่อพิจารณารายละเอียด แต่ละข้อพบว่า มีข้อที่เป็นสาเหตุมากของความด้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษา ตามการรับรู้ของนักเรียน 4 ประการคือ นักเรียนนั่งใกล้กับเพื่อนที่ขบคุ้ยในขณะเรียน ทำให้เรียนไม่รู้เรื่อง นักเรียนมีเพื่อนมากจึงคุยหรือเล่นกันเล่นมอ หลังเลิกเรียนทำให้ไม่มีเวลาทำการบ้าน หรือ ทบทวนบทเรียน เพื่อน ๆ ในห้องเรียนโดยมากไม่สนใจในการเรียน นักเรียนเลยตามเพื่อน และนักเรียนขาดเพื่อนซึ่งพอที่จะเป็นที่ปรึกษาด้านการเรียน ระพินทร์ โพธิ์ศรี (2521 : 89) ก็ได้พบว่า สาเหตุของการล่อตลกของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาสาเหตุหนึ่งคือ การคบเพื่อนและความสัมพันธ์กับเพื่อนโดยเฉพาะนักเรียนที่มีเพื่อนขบคุ้ยหรือเล่นในขณะเรียน เพราะทำให้นักเรียนขาดสมาธิหรือติดตามบทเรียนที่ครูสอนไม่ทัน และจากผลการวิจัยของ วัลภา สันถาร์เพ็ญ (2526 : 104-108) ก็ได้พบว่า นักเรียนที่ด้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนส่วนใหญ่อคบเพื่อนสนิทที่สนใจในการเรียนน้อย ขบคุ้ยรักสนุก เกี่ยวกับการคบเพื่อนและผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียนนั้นได้มีนักจิตวิทยาการศึกษาหลายท่าน เช่น ประไพพรรณ ภูมิวิดิสาร (2523 : 60-66) แดเนี่ยล เอ เพรสคอตต์ (Danial A. Prescott 1961 : 14-16) และอลิสซ่าเบร บี เฮอร์ล็อก (Elizabeth B. Hurlock 1967 : 337) เน้นให้เห็นว่าเพื่อนมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนและมีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลในการเรียน ผู้วิจัยเองก็ได้มีประสบการณ์โดยตรงจากนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ที่ผู้วิจัยได้เคยสอนมาคือ นักเรียนที่

คบเพื่อนเกเร ไม่สนใจในการเรียน มักจะมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนต่ำ และมีความรับผิดชอบในการเรียนน้อย และในทางตรงกันข้ามนักเรียนที่คบเพื่อนที่ตั้งใจเรียนและมีความรับผิดชอบสูง จะมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูงด้วย

2.3 สาเหตุที่เนื่องมาจากครอบครัว ซึ่งประกอบด้วย 2 ประเด็นคือ สภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว และสภาพแวดล้อมทางกายภาพของบ้าน พบว่า เป็นสาเหตุย่อยและผู้วิจัยจะแยกอภิปรายผลการค้นพบของแต่ละประเด็นดังต่อไปนี้

2.3.1 สภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมพบว่า สภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว เป็นสาเหตุย่อยของความด้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษา และเมื่อพิจารณารายละเอียดเกี่ยวกับสภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวพบว่า สิ่งที่เป็นสาเหตุมากของความด้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษา มีเพียงประการเดียว คือ ผู้ปกครองไม่มีเวลาเอาใจใส่ต่อการเรียน เพราะต้องทำงานหารายได้เพิ่มเติม ซึ่งเมื่อผู้วิจัยได้พิจารณาแบบสอบถามตอนที่ 1 ที่เกี่ยวกับสถานการณ์ของนักเรียนที่เป็นตัวอย่างประเภท ประกอบก็ได้พบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนส่วนมากมีอาชีพค้าขาย จึงเป็นไปได้ที่งานอาชีพทำให้ผู้ปกครองไม่ค่อยมีเวลาพอที่จะให้ความสนใจเกี่ยวกับการเรียนของนักเรียน ดังนั้นเมื่อนักเรียนเกิดปัญหาเกี่ยวกับการเรียน ก็ไม่สามารถจะปรึกษากับผู้ปกครองได้ ซึ่งนักเรียนเองก็รับรู้ว่าเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ตนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เกี่ยวกับเรื่องความสัมพันธ์ของอาชีพของผู้ปกครองกับสัมฤทธิ์ผลในการเรียนของนักเรียนนั้น จากการวิจัยของ ลูยาดารูปทอง (2529 : 77-78) และ ลูเคนดรา ลาล โคปรา (Sukhendra Lal Chopar 1967 : 359-361) ได้พบว่า อาชีพของผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนอย่างชัดเจน ยิ่งกว่านั้นนักการศึกษาหลายท่าน เช่น พัททิกซ์ พูลรัตน์ (2522 : 181) เพ็ญศรี อรุณรุ่งเรือง (2522 : 86) ณรงค์ กิจสำนายอิน (2526 : 67) ปาจารย์ รัชชวัลลภ (2527 : 70) โรเบิร์ต เจ. ไรท์และแอนดรูว์ บี. บีน (Robert J. Wright and Andrew G. Bean 1974 : 277-283) และจอห์น บี. ฟอเธริงแฮม และ โดโรซี คริล (John B. Fortheringham and Dorothy Creal 1980 : 311-316) ยังได้พบว่า รายได้ของครอบครัวมีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลในการเรียนของนักเรียนอีกด้วย ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ถ้าทางโรงเรียนและทางบ้านร่วมกันให้ความเอาใจใส่ช่วยเหลือนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ นักเรียน

ย่อมจะสามารถแก้ไขปัญหาและจุดอ่อนในการเรียนของตนได้ทันเวลา และสามารถพัฒนาการเรียนของตนให้ประสพผลสำเร็จได้

2.3.2 สภาพแวดล้อมทางบ้าน เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมพบว่า

สภาพแวดล้อมทางกายภาพของบ้านเป็นสาเหตุของความต้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษา ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า อาจเป็นเพราะนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรในการวิจัยครั้งนี้ มีความเคยชินกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของบ้านที่อยู่กันมาตั้งแต่เล็กจนโต จนคิดว่าสภาพทางกายภาพของบ้านไม่เป็นสาเหตุของความต้อยสัมฤทธิ์ผล นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรการวิจัยครั้งนี้ จึงไม่มีปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของบ้าน ดังนั้นเมื่อพิจารณารายละเอียดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของบ้าน จึงได้พบข้อที่เป็นสาเหตุมากมีเพียงประการเดียว คือ บ้านนักเรียนอยู่ห่างไกล แหล่งวิชาการที่จะให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าในวันหยุด แสดงว่านักเรียนมีความคิดเห็นว่าบ้านที่อยู่ห่างไกลแหล่งวิชาการ ทำให้นักเรียนไม่มีโอกาสที่จะไปศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ในวันหยุดและการเรียนวิชาสังคมศึกษาให้ได้ผลดีนั้น จำเป็นต้องศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งวิชาการอย่างกว้างขวาง ดังเช่นผลการวิจัยของ วรลักษณ์ รัตติกาลชลากร (2526 : 119) ที่ได้พบว่า ครูสังคมศึกษาต่างก็ยืนยันว่าแหล่งวิชาการมีความสำคัญและมีประโยชน์อย่างมากต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2526 : 36) ก็ได้เน้นความสำคัญของแหล่งวิชาการว่ามีประโยชน์มากต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา นอกจากนี้ ณรงค์ กิจสำเนาโยธิน (2526 : 67) ได้ทำการวิจัยพบว่า ตัวพยากรณ์ที่ดีในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ได้แก่ การไปศึกษาหาความรู้ตามแหล่งวิชาการต่าง ๆ ฉะนั้นสภาพบ้านที่อยู่ห่างไกลแหล่งวิชาการจึงมีผลกระทบมากต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียน

3. การเปรียบเทียบสาเหตุของความต้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษา ตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 2 คู่ คือ ระหว่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ดังนี้คือ วิธีการดำเนินการสอนของครูสังคมศึกษา วิธีการเรียนของนักเรียนและทัศนคติของนักเรียนต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา

การเปรียบเทียบค่า เหตุของความต้อยสัมฤทธิ์ผลในการ เรียนวิชาสังคมศึกษา ตาม การรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ดังนี้คือ บุคลิกภาพของครูสังคมศึกษาและสภาพทาง เศรษฐกิจ

การเปรียบเทียบค่า เหตุของความต้อยสัมฤทธิ์ผลในการ เรียนวิชาสังคมศึกษา ตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ดังนี้ คือ สภาพแวดล้อมทางโรงเรียนและอิทธิพลของเพื่อนต่อ การเรียนวิชาสังคมศึกษา

ผลของการเปรียบเทียบนี้เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยนี้ และสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ สัมจิต จริยะโสภิต (2530 : 85) ที่ได้พบว่า ความคิดเห็นหรือการรับรู้ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเรื่องวัฒนธรรมไทย มีความแตกต่างกันแม้อายุของนักเรียนจะแตกต่างกันเพียง 1-2 ปีก็ตาม

แต่การวิจัยนี้ได้พบว่า ตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เกี่ยวกับสาเหตุของความต้อยสัมฤทธิ์ผล ในการเรียนวิชาสังคมศึกษา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 บางประการ เช่น สภาพห้องเรียน บุคลิกภาพของนักเรียน ความสามารถในการเรียนวิชาสังคมศึกษา และ สภาพแวดล้อมทางกายภาพของบ้าน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นักเรียนอาจมีความเคยชินกับสภาพห้องเรียนและสภาพแวดล้อมทางกายภาพของบ้าน และ นักเรียนอาจจะมีความคิดเห็นว่ บุคลิกภาพของนักเรียนและความสามารถในการเรียนวิชา สังคมศึกษา มิใช่สาเหตุที่สำคัญต่อความต้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษา

ผลการวิจัยนี้ปรากฏว่า เมื่อทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของ ค่ามัชฌิมเลขคณิตของค่า เหตุของความต้อยสัมฤทธิ์ผลในการ เรียนวิชาสังคมศึกษาตามการรับรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า การรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เกี่ยวกับสาเหตุของความต้อยสัมฤทธิ์ผลในการ เรียนวิชาสังคมศึกษา มีค่ามัชฌิมเลขคณิตสูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 1 ยกเว้น เรื่องสภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวเพียงประการเดียวที่
 คำมีขณิณเลขคณิตของการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

การที่ผลของการวิจัยครั้งนี้ปรากฏเช่นนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า อาจเนื่องจาก
 นักเรียนมีประลัษการณัในการเรียนมากน้อยแตกต่างกัน เกี่ยวกับเรื่องที่มีประลัษการณัแตกต่างกัน
 มีความคิดเห็นหรือการรับรู้แตกต่างกันนี้ได้นักการศึกษา ได้ทำการวิจัยพบในทำนองเดียวกัน
 เช่น ระพินทร โพธิ์ศรี (2521 : 89) พบว่า ครูประจักษ์และนักเรียนที่ลอบตกมีความคิดเห็น
 ต่อสาเหตุของการลอบตกแตกต่างกัน และความคิดเห็นของครูประจักษ์เกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้
 นักเรียนลอบตกมีคำมีขณิณเลขคณิตสูงกว่าความคิดเห็นของนักเรียนที่ลอบตก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับกระทรวงศึกษาธิการ

1.1 ควรกำหนดนโยบายในการจัดการเรียนการสอนซ่อมเสริมแต่ละวิชาที่บรรจุ
 ไว้ในหลักสูตรให้ชัดเจนเพื่อเป็นแนวทางให้ครูนำไปดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น โดย
 กำหนดแนวทางในการศึกษาสาเหตุของความด้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษา และการ
 จัดการเรียนการสอนซ่อมเสริมตลอดจนกำหนดเกณฑ์ในการวัดผลและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ

1.2 ศึกษาวิเคราะห์ควรให้ความช่วยเหลือครูสังคมศึกษา โดยการเสนอแนะ
 วิธีการสอนแบบต่าง ๆ ตลอดจนจัดทำตัวอย่างโปรแกรมการจัดการเรียนการสอนซ่อมเสริมอย่าง
 มีคุณภาพแก่ครูสังคมศึกษา เพื่อครูสังคมศึกษาจะได้ให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่ด้อยสัมฤทธิ์ผล
 ในการเรียนวิชาสังคมศึกษาอย่างถูกวิธี

1.3 ควรจัดโครงการอบรมครูสังคมศึกษา เกี่ยวกับวิธีการสอนซ่อมเสริมเพื่อ
 ครูสังคมศึกษาจะได้นำไปปฏิบัติ เพื่อให้ให้นักเรียนที่ด้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษาลงใจ
 ในการเรียนยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหาร

2.1 ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายของโรงเรียนมุ่งพัฒนาด้านการเรียนการสอน
 ให้มีประสิทธิภาพ โดยให้ครูสังคมศึกษาเอาใจใส่ต่อนักเรียนที่ด้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียน

2.2 จัดให้มีการนิเทศ ภายใต้งานโรงเรียน เกี่ยวกับการสอนซ่อมเสริม

2.3 ส่งเสริมให้ครูส่งมอบความรู้มีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม เช่น เข้าร่วม การฝึกอบรมภาคฤดูร้อน หรือจัดอบรมครูประจำการภายในโรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนเกี่ยวกับ เรื่องการสอนซ่อมเสริม

2.4 จัดสรรงบประมาณให้แก่ครูส่งมอบความรู้ เพื่อจัดห้องวิชาส่งมอบความรู้ที่มี คุณภาพ และจัดมุมสำหรับเก็บหนังสืออ่านประกอบวิชาส่งมอบความรู้ วารสารและรายงานของ นักเรียนที่ดีเด่น หนังสือพิมพ์และจัดหาอุปกรณ์ช่วยเสริมการเรียนวิชาส่งมอบความรู้ ให้นักเรียนสนใจ เพื่อให้นักเรียนสามารถที่จะศึกษาด้วยตนเองได้

2.5 จัดสรรงบประมาณ และดำเนินการให้มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อม ทางกายภาพของโรงเรียน เช่น ปรับปรุงโรงอาหารให้ถูกสุขลักษณะ ห้องน้ำที่สะอาด และมี จำนวนเพียงพอกับความต้องการของนักเรียน

3. ข้อเสนอนโยบายสำหรับครูส่งมอบความรู้

3.1 ครูส่งมอบความรู้ควรพัฒนาบุคลิกภาพให้ดูดีด้วยน้ำเสียงที่ดัง ชัดเจน และมีลีลาการพูดที่ชวนฟัง ตลอดจนบุคลิกภาพและสัมรรถภาพที่ดีในด้านอื่น ๆ

3.2 ครูส่งมอบความรู้ควรจัดสอนซ่อมเสริมให้แก่นักเรียนที่ด้อยสัมฤทธิ์ผลในการ การเรียนวิชาส่งมอบความรู้ เป็นรายบุคคลและใช้วิธีการสอนหลาย ๆ แบบ ควรสร้างบรรยากาศ แบบประชาธิปไตยในห้องเรียน ควรฝึกให้นักเรียนมีความชำนาญในการเขียน การอ่าน และ การค้นคว้าอย่างถูกต้องในวิชาส่งมอบความรู้ และควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ กว้างขวางในวิชาส่งมอบความรู้

3.3 ครูส่งมอบความรู้ ควรติดตามผลนักเรียนที่ด้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียน วิชาส่งมอบความรู้อย่างต่อเนื่อง แล้ว ส่งมอบผลให้อาจารย์ที่สอนในระดับสูงขึ้นไปได้รับทราบผล การเรียนของนักเรียนที่ผ่านการสอนของตน ในปีที่ผ่านมา เพื่อร่วมมือกันช่วยเหลือนักเรียนให้ สืบพัฒนาการทางการเรียนดีขึ้น

4. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

4.1 ควรศึกษาสาเหตุของความด้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษา จากครูสังคมศึกษา ผู้ปกครองของนักเรียนด้วย จะช่วยให้เห็นถึงสาเหตุของความด้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

4.2 ควรศึกษาสาเหตุของความด้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษา จากระดับต่าง ๆ และทำการเปรียบเทียบหาความแตกต่างกัน

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย